

## Sociálně zdravotní a výchovná péče o dítě v Přerově

Významným činitelem v oboru sociálně-zdravotní péče o dítě jest Okresní péče o mládež, která vznikla po převratu z bývalého Siroťčího spolku pro soudní okres přerovský, jenž byl založen 23. dubna 1911 a jehož předsedou byl od založení až do r. 1929 soudní rada v. v. p. Adolf Švec. Siroťčí spolek v době světové války konal velmi úspěšně své humanitní poslání, rozdav velké množství chleba, potravin, šatstva a obuvi nejchudším rodinám. Dnes již Okresní péče o mládež (zkratka Opm.) jest spolkem velmi rozsáhlým, takže jednotlivé úseky činnosti přičleňují se do odborů, v nichž leží těžiško veškeré práce. Smlouvou ze dne 14. 11. 1924, uzavřenou s velkostatkářem Jos. Eichhoffem z Rokytnice, získán byl pro Opm. zámek v Čekyni u Přerova, který byl Okresní péči až do r. 1930 postupně readaptován na Dětskou ozdravovnu Ch. G. Masarykové, kterou také od r. 1931 vede nově utvořený spolek s tímže názvem. Činnost Opm. jest soustředěna od r. 1926 ve státních domech na rohu Čechovy a Rašínovy ulice, kdež byly vhodným způsobem readaptovány jednotlivé místnosti pro účely jak spolkové tak i sociálně-zdravotní.

V těchto domech jest umístěna bezplatná lékařská poradna odboru Ochrany matek a dětí, jejíž činnost - tohoto sociálně-zdravotního oboru péče o dítě - směřuje k rozšíření sociálně-zdravotní a výchovné péče na všechny matky těhotné a každou matku s kojencem. Lékařskou poradnu vedl od založení až do konce r. 1929 obětavý lékař p. dr. J. Glos, kterého vystřídala v poradně paní Vlasta Kozáková-Skaláková. Kromě místní poradny zřídila Opm. tytéž poradny v Brodku, Předměstí a Horní Moštěnici a bude je v příštích letech postupně zřizovati ve všech sídlech obvodních lékařů soudního okresu přerovského. Lékařské poradny jsou neocenitelným prostředkem v boji proti úmrtnosti kojenců, pomáhají matkám vyživovati a vychovávat děti v nejujtější věku, kdy procento onemocnění a úmrtnosti bývá největší.

Dalším článkem v řetězu činnosti Opm. jest odbor pro péči rodinnou (děti od 6 do 14 let), jenž pečuje v prvé řadě o děti osiřelé, opuštěné, ohrožené a nemanželské, které postrádají vlastního dobrého rodinného prostředí, z nichž se nám často rekrutují mladiství provinilci, kteří pak plní výchovatelny, polepšovny a věznice, jestliže se jim v mládí nedostane dobrého opatření a výchovy.

Pro sirotky a děti opuštěné jest v našem městě zřízen na Šířavě z bývalého selského gruntu č. pop. 356, uprostřed zeleně parků a zahrad, městský sirotčinec, jehož budovu odevzdala notářskou smlouvou ze dne 17. 6. 1917 šlechetná paní Karolína Vypelková původně Siroťčímu spolku soudního okresu přerovského, avšak dle usnesení valné hromady téhož spolku ze dne 17. 3. 1918 předán notářskou smlouvou ze dne 3. června 1919 městu Přerovu na



Letní tábořiště Okresní péče o mládež v Čekyni



# Zapomenutý Přerov

*zřízení dnešního městského sirotčince.*

*Dne 10. října 1925 otevřela Opm. svůj vlastní kinopodnik bio Hvězdu v Dělnickém domě na Štřavě.*

*Rodinný odbor umístil v r. 1932 do rodin 20 dětí za plat, takže bylo pěstounům vyplaceno na ošetřování 12.720 Kč. Za vlastní bylo dáno 1 dítě a zdarma na výchovu 2 děti. Kromě umístování dětí osiřelých, opuštěných a nemanželských odbor také ošacuje a stravuje chudobné děti, zejména v zimním období. Po několik roků za součinnosti Dobročinného spolku „Vlasta“ prováděl stravování chudých školních dětí teplými svačinami. V posledních dvou letech ujal se tohoto úkolu komitét pro péči o nezaměstnané. V minulém zimním období bylo vydáno více jak 25.185 teplých a vydatných svačin za 20.208.80 Kč. Na podporách a potravinách bylo rozdáno rodinám v roce minulém 3582.40 Kč.*

*V roce 1929 uvedla Opm. v život mléčnou školní akci, která jest v první řadě určena pro děti trpící podvýživou. Za 4 roky svého trvání dodáno bylo 550.924 ¼ litrových lahvíček pasteurisovaného mléka, z kteréhožto počtu rozdáno bylo chudým dětem trpícím podvýživou 227.815 lahvíček mléka za 113.902 Kč.*

*Děti mravně vadné a duševně úchylné umístuje Opm. prostřednictvím České zemské péče o mládež v Brně do vhodných výchovných ústavů. Tak během minulého roku bylo umístěno z Přerova a jeho blízkého okolí celkem 8 dětí. K Opm. patří také poradna pro volbu povolání, jejímž úkolem jest poraditi mládeži, vstupující do života, má-li způsobilost pro zaměstnání, které si volí a je-li to také hospodářsky výhodné. Od založení poradny, t. j. od r. 1925, prošlo poradnou 680 uchazečů, takže roční průměr návštěvy činí 85 uchazečů. V poradně vyšetřuje zdravotní stav p. dr. Jan Lacina, psychotechnický výzkum provádí p. Stan. Vrána, ředitel pomocné školy v Přerově.*

*Velmi důležitým činitelem v oboru péče o dítě jest generální poručení při Opm., jež hájí práva dětí nemanželských a opuštěných. Generální poručník jest ve stálém styku s poručenským soudem, o všech potřebách dětí jemu svěřených jest stále informován, takže případné zákroky a nápravu sjednává ihned při různých stížnostech u soudu ve prospěch dětí.*

*Jen letmo se zmíním o novém zákonu ze dne 30. června 1921, č. 256 Sb. z. a n., provedeném vlád. nař. ze dne 14. března 1930, č. 29 Sb. z. a n. a výnosem ministerstva spravedlnosti, kterými se upravuje řádný úřední dozor na děti nemanželské a děti v cizí péči se nacházející do 14. roku jejich věku.*

*Druhým takovým ostrým řezem v právní ochraně mládeže jest zákon alimentární ze dne 16. prosince, č. 4 Sb. z. a n., který jest další pronikavou reformou v oboru ochrany dítěte.*

*Podstatou prvního zákona je zvýšení intensity dosavadního způsobu provádění dozoru, jeho prohlubení, sjednání větší součinnosti dobrovolné péče o mládež s poručenskými soudy a jinými úřady. Zákon tento dává příležitost k vybudování spolehlivé evidence dětí odkázaných na cizí péči, takže katastr dětí potřebných veřejné péče, na jeho podkladě zřízený, bude spolehlivým základem účelně organizované péče o mládež a bude tak sloužiti všem činitelům veřejným i soukromým, pracujícím v oboru sociálně-zdravotní péče. Tím, že byla Opm. pověřena okresním soudem k vykonávání zákonného dozoru, dostává se jí na jedné straně čestného uznání veřejné správy, na druhé straně však zavazuje k velké zodpovědnosti.*

*Na praktickou sociálně-zdravotní péči o dítě věnovala Opm. v r. 1932 celkem Kč 232.886.10, z kterýchto částky poskytl veřejní činitelé toliko 32.183.40 Kč.*

*Okresní péče o mládež převzavši výsek péče o dítě, pracuje věrně a svědomitě v úseku jí svěřeném. Sdružila kol sebe nejlepší pracovníky z města i okolí, takže tento sbor dobrovolných pracovníků, jehož předsedou je soudní rada a přednosta okresního soudu pan Alois Špaček, plně zaručuje další pokrok v práci sociálně-zdravotní nejen v městě Přerově, ale i v celém soudním okrese. Byl tu zajisté vykonán kus dobré, záslužné práce ve prospěch bedněného dítěte. Úkoly však trvale rostou, rozšiřují se i prohlubují a proto další práci na záchranu trpícího dítěte přejeme do budoucna z plna srdce mnoho zdaru.*

## Zapomenutý Přerov



*Koupaliště Dětské ozdravovny Ch. G. Masarykové v Čekyni*

*Zdroj: Přerovsko-Kojetínsko (1933)*